

Asettamis päätös

04.10.2012

TEM089:00/2012

TEM/2247/00.04.03/2012

PAKOLAISTEN VASTAANOTON VIRANOMAISPROSESSIEN KEHITTÄMINEN - VIPRO-HANKE

Asettaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö on tänään tehnyt päätöksen hankkeen asettamisesta Pakolaisten vastaanoton viranomaisprosessien kehittämiseksi (VIPRO-hanke). Hanke päättyy 30.6.2013. Hankkeen kokonaisbudjetti on 194.000 euroa ja hankkeelle on 29.9.2012 myönnetty EU:n SOLID-rahastosta Euroopan Pakolaisrahasto -rahoitusta 50,00 % hankkeen toteutuneista tukikelpoisista kokonaiskustannuksista, kuitenkin enintään 97.000 euroa.

Toimikausi

Hankkeen kesto on 1.9.2012 – 30.6.2013. Hankkeen toteutusvaihe käynnistyy 4.10.2012.

Tausta

Pakolaisten kuntiin ohjautuminen ei ole viime vuosina tapahtunut tavoitteiden mukaisesti, vaan sekä kiintiöpakolaiset että oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat ovat joutuneet odottamaan kuntaan siirtymistä useita kuukausia, ääritapauksessa jopa vuosia. Joskus pitkät odotusajat pakolaisleireillä ovat johtuneet matkustusasiakirjojen myöntämiseen liittyvien prosessien pitkittymisestä. Myös YK:n pakolaisjärjestö UNHCR on esittänyt Suomelle vahvaa kritiikkiä prosessien pitkittymisestä. Erityisen kriittistä on ollut kuntapaikkojen löytyminen pakolaiskiintiöön sisältyville hätätapauksille. Osasyynä kuntapaikkojen vähyyteen on ollut monimutkainen kunnille vastaanotosta maksettavien korvausten järjestelmä sekä alhaisiksi koetut valtion korvaukset.

Kotouttamistehtävät siirrettiin sisäasiainministeriöstä 1.1.2012 alkaen työ- ja elinkeinoministeriöön, jonka jälkeen pakolaispolitiikan toimeenpanon ohjaus jakautui kahdelle ministeriölle. Vastuu toimeenpanosta jakautuu Maahanmuuttovirastolle, ELY-keskuksille ja kunnille. Lisäksi ulkoasiainministeriö vastaa kiintiöpakolaisten matkustusasiakirjojen myöntämisestä.

Nykytilanteessa pakolaispolitiikan valmistelu ja toteuttaminen, pakolaisten kuntiin osoittamisen nopeuttaminen ja kotoutumisen tehostaminen edellyttää viranomaisten yhteisen valmisteluprosessin kehittämistä ja kirjaamista, tiedonkulun kehittämistä sekä yhteistyöstä sopimista eri toimijoiden välillä.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on pakolaisten kuntiin sijoittumisen nopeutuminen ja kotoutumisen tehostuminen. Yleistavoitteeseen pyritään siten, että kansallisten viranomaisten viranomaisprosessit kehittyvät, tehostuvat ja selkeytyvät sekä kuntien valmiudet vastaanottoon kasvavat.

Tehtävät

Hankkeen tarkoituksena on kehittää, tehostaa ja selkeyttää viranomaisprosesseja siten, että pakolaiset siirtyvät kuntiin kohtuullisessa ajassa. Lisäksi tarkoituksena on edistää pakolaisten, (erillistarkastelussa haavoittuvassa asemassa olevat) kotoutumista parantamalla kuntien yleisiä edellytyksiä vastaanottoon ja vahvistamalla kuntaviranomaisten osaamista.

Hankkeessa valmistellaan:

- Päivitetään valtakunnallinen kuntaan osoittamisen strategia
- Sähköinen käsikirja, jossa kuvataan hankkeessa kehitettävä malli viranomaisprosesseista, vastuunjaosta, yhteistyöstä ja tiedonsiirrosta. Käsikirja koostuu kolmesta osiosta:
 - (A) Osio kiintiöpakolaispolitiikan viranomaisvalmistelusta ja toimeenpanosta (ml. hätätapaukset).
 - (B) Osio oleskeluluvan saaneiden (erityistarkastelussa haavoittuvat ryhmät, varsinkin hyviä käytäntöjä ilman huoltajaa saapuneiden alaikäisten ja nuorten tukiprosesseista) kuntiin ohjaamisesta.
 - (C) Osio kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden kotoutumisen tukemisesta päätösprosessien aikana ja kuntaan sijoittumisen alkuvaiheessa.
- 2 työpajaa käsikirjatyön tukemiseksi.
- Kunnille pakolaisista maksettavan korvausjärjestelmän kehittämiseksi selvitys vastaanoton kustannuksista ja kotoutumislain mukaisesti maksettavista korvauksista ja niiden kohdentumisesta ottaen huomioon myös kunnille valtionosuuksina kohdentuva rahoitus.
- Seminaari kustannus- ja korvausselvityksen tulosten esittelemiseksi ja arvioimiseksi.
- Hankkeen päätösseminaari, jonka yhteydessä viranomaisia opastetaan käsikirjan käytössä.

Organisointi

Hanketta hallinnoi työ- ja elinkeinoministeriö. Hankkeessa tulee työskentelemään kokopäiväisesti kaksi työntekijää, projektipäällikkö ja -sihteeri, joiden tukena toimii ohjausryhmä. Ohjausryhmään kutsutaan edustajia sisäasiainministeriöstä, valtiovarainministeriöstä, maahanmuuttovirastosta, ELY-keskuksista, Kuntaliitosta ja kunnista. Hankkeen sisällöllinen työ perustuu tiiviiseen yhteistyöhön hankekumppaneiden ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen kokonaisbudjetti on 194.000 euroa ja sisäasiainministeriö on 29.9.2012 myöntänyt hankkeelle 29.9.2012 EU:n SOLID-rahastosta Euroopan Pakolaisrahasto -rahoitusta 50,00 % hankkeen toteutuneista tukikelpoisista kokonaiskustannuksista, kuitenkin enintään 97.000 euroa. Hanke toteutetaan hyväksytyin hankesuunnitelman ja -budjetin mukaisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö on velvollinen siirtämään myönnetystä rahoitusosuudesta 0,8 %, enintään 800 euroa hankekumppani sisäasiainministeriön maahanmuutto-osastolle ja 2,1 %, enintään 2000 euroa hankekumppani Maahanmuuttovirastolle.

Työ- ja elinkeinoministeriö on velvollinen hankkimaan hankkeelle kansallista rahoitusta 50 % hankkeen toteutuneista tukikelpoisista kokonaiskustannuksista. Rahoitus jakautuu hankkeen budjetissa eritellyllä tavalla seuraavasti:

- Työ- ja elinkeinoministeriö 80.000 euroa
- Sisäasiainministeriö/MMO 4.000 euroa
- Maahanmuuttovirasto 13.000 euroa

Työ- ja elinkeinoministeriön kansallinen rahoitus jakautuu seuraavasti:

- 50.000 euroa hankesuunnitelman mukaisiin ostopalveluihin ja matkakustannuksiin momentilta 32.01.01.3 ja 22.050 euroa momentilta 32.70.03.
- 7.950 euroa hankesuunnitelman mukaisesti kohdennettua Kotouttaminen-ryhmän asiantuntijatyötä.

Tuija Oivo
Osastopäällikkö
Ylijohtaja

Kristina Stenman
Maahanmuuttojohtaja

TIEDOKSI

Työministeri Lauri Ihalainen
Erityisavustaja Pilvi Torsti
Suunnittelija Tarja Kyyrönen/TEM
Laskentatoimi/HEHA/TEM
Kotouttaminen-ryhmä/TYO/TEM
ELY-keskukset/maahanmuuttojohtajat ja -yhdyshenkilöt